

Informe 4/2001, de 23 de novembre de 2001, de la **Comissió Permanent** de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya.

Assumpte: **Les clàusules socials en la contractació administrativa.**

FETS

El síndic de greuges va elaborar un document sobre la inclusió de les clàusules socials a la contractació pública que va ser remès amb data 6 de juliol del 2001 al conseller en cap del Departament de la Presidència. El secretari general d'aquell Departament el va adreçar al secretari general del Departament d'Economia i Finances atès que considera que *"correspondria a la Junta Consultiva de Contractació, informar i promoure l'aplicació de la normativa corresponent en matèria de contractació administrativa i formular les recomanacions pertinents"*.

El document elaborat pel síndic de greuges conclou amb les dues recomanacions següents:

"a) que promogreu una iniciativa normativa que tingui per objectiu regular la incorporació de clàusules socials com a criteris per a l'adjudicació, mitjançant concurs, de determinats contractes públics en els quals sigui viable assolir determinats objectius compatibles amb l'interès públic perseguit en l'àmbit de la contractació pública i,

b) d'altra banda, tal com hem manifestat a l'inici d'aquestes consideracions, ens feu avinent el vostre parer en relació amb la possibilitat d'incloure, en la pràctica de la contractació pública de l'Administració de la Generalitat, les clàusules socials com a condicions d'execució contractual a realitzar per l'empresa adjudicatària."

D'acord amb les funcions que estableix l'article 11.3 del Decret 376/1996, de 2 de desembre, de reestructuració de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya, és procedent que la Comissió Permanent emeti un informe sobre la base de les següents

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

Les dues recomanacions del síndic tenen una significació diferent i, per aquest motiu, és procedent analitzar-les per separat.

1. Comentaris sobre la primera recomanació

La primera recomanació que conté el document del síndic s'expressa, com s'acaba d'indicar, en els termes següents:

"Promogreu una iniciativa normativa que tingui per objectiu regular la incorporació de clàusules socials com a criteris per a l'adjudicació, mitjançant concurs, de determinats contractes públics en els quals sigui viable assolir determinats objectius compatibles amb l'interès públic perseguit en l'àmbit de la contractació pública".

Aquesta primera recomanació del síndic es concreta en: a) que el Govern ha de promoure una norma jurídica que reguli la incorporació de les clàusules socials en la contractació pública; b) que aquesta norma jurídica hauria d'establir que la incorporació de les clàusules socials en la contractació pública s'articuli mitjançant la seva consideració com a criteris d'adjudicació en els concursos de determinats contractes públics.

1.1 Consideracions prèvies. El concepte de clàusules socials

S'utilitza el terme *clàusules socials* de forma molt genèrica per fer referència, en termes generals, al fet que la inversió pública que acompanya la contractació de les administracions públiques tingui en compte o impulsi, a més de l'estricta compliment de l'objecte contractual, d'altres objectius beneficiosos per a la societat.

No existeix un concepte uniforme de clàusules socials. Així, es denominen clàusules socials objectius com la possibilitat d'incorporar en l'execució de determinats contractes persones aturades, amb una vida laboral prèvia o sense i, per tant, amb una determinada qualificació professional o sense, persones amb dificultats d'inserció social (drogodependents, ex presos) o amb dificultats d'inserció laboral (disminuïts físics, psíquics). També es denomina clàusula social la condició que les empreses adjudicatàries dels contractes administratius acreditin el compliment de la normativa en matèria social o d'integració de minusvàlids, o de seguretat i higiene en el treball, o acreditin un grau d'estabilitat laboral en la contractació del seus treballadors. Així mateix, es denominen clàusules socials les propostes o les consideracions mediambientals que les empreses licitadores poden fer en les seves proposicions d'execució contractual.

En altres ocasions, es consideren possibles clàusules socials les que estableixen que les empreses d'inserció social puguin tenir un "sector" de la contractació administrativa de serveis reservat, de forma que determinades necessitats de les administracions públiques en el camp dels serveis socials haurien de ser adjudicades a determinades institucions sense ànim de lucre. També podria utilitzar-se el terme per referir-se a l'incentiu del desenvolupament de determinades zones geogràfiques deprimides o de determinats sectors econòmics no desenvolupats.

És molt convenient una delimitació acurada del què s'entén per clàusules socials, a l'efecte de valorar quines possibilitats s'obren en els contractes d'obres, de gestió indirecta de

serveis públics, de subministraments, de consultoria i assistència o de serveis –com contractes més habituals de les administracions públiques- per incorporar clàusules administratives amb aquest contingut social. Aquesta delimitació inicial conceptual hauria de servir per considerar si la contractació pública pot ser o no un instrument complementari per implantar polítiques socials, i amb quin grau d'intensitat i amb quina eficàcia per a l'assoliment d'aquestes polítiques.

En aquest sentit, el document del síndic es refereix fonamentalment a la participació de determinades entitats sense ànim de lucre i amb objectius socials en l'execució dels contractes públics, i a la utilització dels criteris d'adjudicació dels concursos per potenciar l'execució de determinats contractes per aquestes entitats. En altres ocasions, el document del síndic es refereix a les clàusules socials com qualsevol condició que connecti amb els valors socials, amb l'Estat social que reconeix la Constitució (pàgina 11 del document).

En un sentit estricte, hauria de denominar-se "clàusula social" qualsevol estipulació que obligui una empresa adjudicatària d'un contracte administratiu -a realitzar pròpiament l'objecte contractual segons les prescripcions tècniques definides en el contracte- i, a més, al compliment de determinats objectius socials d'interès general. La nota que caracteritza les clàusules socials serà, doncs, que es considerarà d'obligació complementària per a l'empresa adjudicatària, una obligació que no deriva de l'estricta compliment de l'objecte contractual segons els requeriments tècnics naturals per dur-lo a terme.

Aquesta definició de "clàusula social" es correspon amb el sentit etimològic i jurídic de la paraula "clàusula".

Qualsevol altra proposta amb contingut social i referida als contractes públics hauria de denominar-se, pròpiament, objectiu social o valor social, com el mateix síndic denomina (apartat 4, pàgina 11 del document).

Aquesta diferenciació conceptual hauria de permetre un debat i una anàlisi de les possibilitats d'inclusió al si de la contractació administrativa més rigoroses.

1.2 Sobre la possibilitat que les clàusules socials es promoguin com a criteris d'adjudicació

La primera recomanació del document del síndic de greuges es formula fent una exhaustiva referència a la Recomanació 1/2001, de 5 d'abril, aprovada per la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa (JCCA) de la Generalitat de Catalunya sobre les clàusules socials en la contractació administrativa. El síndic es fa ressò de les argumentacions que conté la recomanació aprovada per la Junta Consultiva de Contractació Administrativa i en aquest sentit repassa alguns dels arguments que aquesta recomanació conté, concretament sobre les reflexions comunitàries més recents emanades de la Comissió Europea -fins a la data en què s'aprovà la recomanació-, relatives a la possibilitat i la forma d'incloure clàusules socials en la contractació pública.

El síndic reconeix en el seu document que l'orientació jurídica dominant és que les clàusules socials es considerin en l'àmbit de la contractació pública com una condició que l'empresari adjudicatari d'un contracte ha de complir d'acord amb les prescripcions que prèviament haurà establert l'òrgan de contractació en els plecs de clàusules administratives particulars i que posteriorment es reflectiran en el contracte.

Fetes aquestes reflexions abans esmentades, el document del síndic argumenta la insuficiència d'aquests plantejaments ja que considera que les clàusules socials haurien de ser considerades com a critèris d'adjudicació i no com a condicions d'execució contractual. Per reforçar aquest plantejament, es diu que *"comencen a posar-se de manifest opinions favorables a la consideració de les clàusules socials com a critèris d'adjudicació"*. En aquest sentit, se citen dos dictàmens, un del Consell d'Estat i un altre del Consell Econòmic i Social emesos en relació amb la tramitació de la Llei 53/1999, que modificà la Llei de contractes de les administracions públiques. Aquests dos òrgans consultius van mostrar-se, s'afirma, partidaris de la possibilitat d'incloure en els concursos criteris d'adjudicació que poguessin respondre a la consideració de factors laborals o ambientals en les propostes de les empreses. Així mateix, el síndic també esmenta *"l'eventualitat que es produeixi una variació de la postura de les institucions europees en aquesta matèria"*.

Fruit d'aquesta argumentació, es produeix un dels suggeriments continguts en la primera recomanació del document emès pel síndic i que hem reproduït al començament d'aquest apartat, és a dir, que les clàusules socials es promoguin considerant-les criteris d'adjudicació.

Un cop estudiades les reflexions del síndic amb detall, aquesta Junta Consultiva no pot fer altra cosa que reiterar les seves consideracions expressades en la Recomanació 1/2001.

Reiterem que la regulació jurídica de la contractació de les administracions públiques es troba fonamentalment en el Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la llei de contractes de les administracions públiques (TRLCAP). Les prescripcions que conté relatives a les actuacions per seleccionar l'empresa adjudicatària són la reproducció, pràcticament literal, de les directives comunitàries que coordinen els procediments d'adjudicació dels contractes públics dels estats membres de la Unió Europea.

En virtut de les regulacions comunitàries, la regulació en la LCAP dels procediments i dels criteris d'adjudicació dels contractes públics es basa fonamentalment en dues actuacions clarament separades: una primera fase, que és l'anàlisi de la solvència econòmica i tècnica de les empreses licitadores, i una segona fase, posterior, que és la selecció de l'empresari que executarà el contracte. Aquesta selecció es realitza considerant exclusivament el criteri del preu més baix (subhasta) o la proposició en conjunt més avantatjosa (concurso). Els criteris d'adjudicació en el concurs són oberts (art. 86 TRLCAP), però tots tenen o han de tenir com a finalitat valorar la proposta d'execució futura de l'objecte contractual des de la consideració dels avantatges econòmics que suposa l'oferta. Lògicament, aquestes actuacions s'emmarquen dintre d'uns principis d'actuació generals com els d'igualtat de tracte, publicitat i concurrència empresarial.

En aquest context normatiu, inserir les clàusules socials és, certament, objecte de debat. Això és lògic que sigui així, perquè les clàusules socials no participen, en principi, de la condició que les normes jurídiques consideren com a element que ha d'intervenir en la qualificació valorativa de "proposició més avantatjosa".

Les normes jurídiques vigents no consideren les clàusules socials com a criteris d'adjudicació. És a dir, la Comissió Europea no considera viable la inclusió de clàusules socials com a criteri d'adjudicació, sinó que planteja que el fet d'incorporar-les en un contracte públic ha de ser una condició d'execució del contracte, el compliment de la qual ha de ser possible en igualtat de condicions per a qualsevol empresa dels estats membres de la Unió Europea. La Comissió argumenta que, per garantir més radicalment la igualtat de tracte entre els licitadors -que poden provenir de diferents estats membres de la Unió Europea, com s'ha dit-, és convenient que l'òrgan de contractació no consideri com a criteri d'adjudicació les propostes de caràcter social que puguin formular les empreses licitadores, perquè en aquesta formulació podrien tenir més facilitats les empreses de l'estat licitador.

En correspondència amb aquests plantejaments comunitaris, la Llei de contractes de les administracions públiques no conté cap regulació que doni cobertura a l'admissió de les clàusules socials com a criteri d'adjudicació.

Molt recentment, el 15 de setembre del 2001, la Comissió Europea ha fet pública una Comunicació interpretativa sobre la legislació comunitària de contractes públics i les possibilitats d'integrar aspectes socials en aquests contractes (COM(2001) 566 final). Aquesta Comunicació, que era molt esperada entre el conjunt d'operadors intervinents en l'àmbit de la contractació pública del estats membres de la Unió Europea, reafirma els plantejaments restrictius sobre la possibilitat d'inserir les clàusules socials com a criteris d'adjudicació i aporta tota una sèrie de vies possibles per incloure consideracions socials en la contractació pública.

1.3 Els objectius o valors socials en la contractació pública

Una altra qüestió és la forma d'incloure en la contractació pública valors socials o objectius socials que no estiguin presents directament en l'execució d'un contracte i, per tant, que no siguin exactament clàusules socials d'aquest contracte.

Aquests objectius poden ser molts diversos. La Llei de contractes de les administracions públiques ha anat incorporant, de forma a vegades inconnexa, valors o objectius socials. Així, l'article 20 estableix com a causes de prohibició per contractar amb les administracions públiques: el fet que les persones hagin estat condemnades mitjançant sentència ferma per delictes contra l'ordre socioeconòmic, contra els drets del treballadors o per delictes relatius als consumidors (apartat a); el fet que hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria professional o en matèria d'integració laboral de minusvàlids o molt greu en matèria social o en matèria de salut i seguretat en el treball (apartat d) .

Un altre objectiu o valor social ha estat incorporat al si de la contractació administrativa i considerat com a mitjà acreditatiu de la solvència professional de les empreses. Es tracta del grau d'estabilitat en la feina dels treballadors de l'empresa (articles 17 d) per al contracte d'obres; 18 c) per al contracte de subministrament, i 19 d) per a la resta de contractes típics).

L'última consideració social de la LCAP es recull en la seva disposició addicional vuitena. L'apartat primer d'aquesta disposició considera com un factor possible d'acreditació, juntament amb la solvència tècnica, que les empreses públiques o privades tinguin en la seva plantilla un nombre de treballadors minusvàlids no inferior al 2%. Aquesta acreditació podria decantar l'adjudicació d'un contracte a favor de l'empresa sempre que la seva proposició sigui igual a les més avantatjoses. D'una altra forma, podria qualificar-se com un criteri addicional quan diverses ofertes siguin idèntiques en la qualificació obtinguda segons els criteris d'adjudicació establerts en el plec.

L'apartat segon d'aquesta disposició aplica el mateix criteri addicional d'adjudicació, en el supòsit d'igualtat de puntuació obtinguda en l'aplicació dels criteris d'adjudicació, en els contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial. En aquest tipus de contractes, el criteri addicional es concreta a favor de les entitats sense ànim de lucre amb personalitat jurídica.

És evident que tots els òrgans de contractació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya que regeixen la seva activitat contractual per la LCAP han d'incloure en els seus plecs de clàusules aquestes prescripcions.

Un altre objectiu o valor social que es pretén en ocasions és que determinats contractes públics siguin adjudicats preferentment a entitats sense ànim de lucre, empreses d'inserció social, etc. Aquest objectiu no és una clàusula social en sentit estricte, sinó un objectiu o valor social. La fórmula que defensen les entitats interessades per articular-lo consisteix a reservar un percentatge dels contractes que celebrin les administracions o, de forma més moderada, a incloure un criteri d'adjudicació que valori especialment la naturalesa i els objectius d'aquestes entitats. Els termes de la discussió en aquest supòsit són molt diferents de quan es valora la possibilitat de considerar les clàusules socials com a criteri d'adjudicació. En aquest supòsit, es tractaria de privilegiar -parcialment com a criteri d'adjudicació o totalment amb una reserva legal a favor d'aquestes entitats- un determinat tipus de licitador pel seu caràcter subjectiu d'entitat de tipus social. Més enllà de qualsevol altra consideració, ha de remarcar-se que aquest objectiu, formulat en aquests termes i articulats amb aquestes propostes, no té empara legal. Seria absolutament inviable en els contractes licitats per les administracions públiques i que tinguessin pressupostos superiors als llindars econòmics establerts en les directives comunitàries, i no té cap cobertura legal en la LCAP, llei estatal que ha integrat les prescripcions i els principis continguts en les directives per a tota la contractació, sigui quina sigui la seva quantia. La recent Comunicació interpretativa de la Comissió de 15 de setembre del 2001 ho rebutja radicalment (apartat 1.4.1 de l'esmentada Comunicació).

Tanmateix, no es valora suficientment –sobretot vistes les impossibilitats legals de proposar altres mesures conciliables amb la normativa vigent- el segment de la contractació de les administracions públiques en què la llei atorga grau de llibertat de decisió més gran als òrgans de contractació en la selecció de l'empresari contractista. Ens referim als contractes menors i als procediments negociats per raó de la quantia econòmica del contracte.

Cal recordar que l'article 8 ("Contractació directa de béns i serveis per part dels organismes de l'Administració de la Generalitat") del Decret 238/1987, de 20 de juliol, pel qual es desplega el capítol X del títol IV de la Llei 17/1985, de 23 de juliol, de la funció pública de l'Administració de la Generalitat, ja estableix que *"sempre que sigui possible i existeixin ofertes de qualitat adequada, tenint en compte l'interès social i l'economia administrativa, la contractació de béns i serveis per part de l'Administració de la Generalitat i organismes dependents s'ha d'efectuar preferentment amb entitats subvencionades per aquesta Administració, que agrupin persones disminuïdes com a sistema d'integració social mitjançant el seu treball. Les entitats referides estan exemptes de dipòsit de fiances o garanties per concórrer a contractació de gestió de serveis, subministraments o assistència, d'acord amb el que estableix la legislació de contractació administrativa"*. Aquesta norma no ha estat derogada.

Els òrgans de contractació poden adjudicar directament els contractes d'obres amb pressupost inferior a 5 milions de pessetes (30.050,61 €) i de subministrament, consultoria i assistència i serveis inferiors a 2 milions de pessetes (12.020,24 €) (art. 56, LCAP). Així mateix, els òrgans de contractació poden adjudicar, sense publicitat i amb una consulta mínima a tres empreses invitades a elecció de l'òrgan de contractació, en els contractes d'obres de pressupost inferior a 10 milions de pessetes (60.101,21 €) (art. 141 g, LCAP); un contracte de pressupost de primer establiment inferior a 5 milions de pessetes (30.050,61 €) i de durada inferior a cinc anys en el contracte de gestió de serveis públics (159.2 d), LCAP) i també de 5 milions de pessetes (30.050,61 €) en els contractes de consultoria i assistència i en els de serveis.

Els contractes menors i els procediments negociats per causa de la quantia econòmica tenen uns pressupostos limitats i, en correspondència, l'adjudicació d'aquests contractes no està sotmesa a unes obligacions i procediments tan rígids, si bé l'òrgan de contractació ha de respectar, lògicament, els principis propis generals de l'actuació contractual administrativa: objectivitat i igualtat de tracte.

Amb aquestes modalitats contractuals, pot efectuar-se de forma fluida la connexió amb les entitats sense ànim de lucre que duen a terme polítiques socials, i segurament constitueix un segment de la contractació que de forma natural és més apropiat per a aquests objectius. Així, obres d'escassa quantia i al mateix temps, en correspondència, d'escassa dificultat tècnica, i multitud de serveis (de manteniments i diversitat de serveis auxiliars a l'Administració) com alguns de gestió de serveis públics poden ser –i són a la practica- expressions concretes d'incorporació de consideracions socials en la contractació administrativa.

1.4 Sobre la necessitat que la Generalitat elabori una norma jurídica que reguli la incorporació de les clàusules socials en la contractació pública

La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya considera que l'avaluació de la "conveniència" que en la contractació pública s'incloguin clàusules socials és una decisió política que forma part de l'àmbit competencial del Govern (art. 65 de la Llei 3/1982, de 23 març, del Parlament, del president i del Consell Executiu de la Generalitat) i del mateix Parlament (articles 83 i 84 de la Llei 3/1982).

La finalitat de la Recomanació 1/2001, aprovada per la Comissió Permanent de la JCCA, ha estat orientar jurídicament la inclusió de les clàusules socials en la contractació de l'Administració de la Generalitat quan aquesta inclusió la portin a terme els òrgans de contractació, tot d'acord amb la naturalesa de les seves competències i funcions com a òrgan consultiu específic en matèria de contractació de l'Administració de la Generalitat (article 1 del Decret 376/1996, de 2 de desembre, de reestructuració de la JCCA). Certament, l'article 5 d'aquest Decret preveu que la JCCA pugui formular amb caràcter general recomanacions però amb l'objectiu, com s'expressa en aquest article, de garantir el compliment de la normativa vigent o d'orientar la pràctica contractual dels òrgans de contractació.

La Recomanació 1/2001 d'aquest òrgan consultiu continua la reflexió jurídica iniciada per aquest òrgan en l'Informe 3/1998, de 8 de maig, elaborat a instàncies dels Departaments de Benestar Social i de Treball en relació amb el programa "Posa't a punt". Amb posterioritat, el Govern va aprovar un Acord amb data 26 de maig de 1998 que recollia part de les reflexions formulades per la JCCA i que va orientar l'acció de diferents organismes.

Certament, la normativa reguladora de la contractació de les administracions públiques ha variat des de llavors i, fruit d'aquestes noves regulacions i de les reflexions comunitàries, s'ha elaborat la Recomanació 1/2001. Tanmateix, pot afirmar-se la validesa de les orientacions de la JCCA contingudes en l'Informe 3/1998, en el sentit de considerar les clàusules socials oferides per les empreses licitadores com un criteri addicional d'adjudicació en el supòsit d'igualtat en les ofertes dels licitadors (criteri que ha estat reconegut com a vàlid en la Comunicació de la Comissió de 15 de setembre del 2001, apartat 1.4.2). Aquest criteri addicional té una virtualitat molt limitada per a l'impuls efectiu de les clàusules socials. En aquest sentit, la Recomanació 1/2001 es decanta per estimar preferible que siguin considerades com a condició d'execució contractual.

2. Comentaris sobre la segona recomanació del Síndic

Més que una segona recomanació, el síndic de greuges inclou en el seu escrit una petició perquè es faci saber el parer en relació amb "*la possibilitat d'incloure, en la pràctica de la contractació pública de l'Administració de la Generalitat, les clàusules socials com a condicions d'execució contractual a realitzar per l'empresa adjudicatària*".

Com s'ha manifestat ja en aquest informe, gairebé tots els òrgans de contractació de l'Administració de la Generalitat, incloent-hi el sector públic, inclouen en els plecs reguladors dels contractes, els objectius socials que la mateixa LCAP preveu, fonamentalment les prescripcions contingudes en la disposició addicional vuitena.

Tanmateix, a l'efecte de donar referència de determinats departaments i entitats públiques que han incorporat en els contractes que adjudiquen previsions referides a clàusules socials, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques inclou, en el plec tipus del contracte d'obres, la clàusula següent, que reproduïm literalment:

"16. Obligacions del contractista

16.1 Obligacions laborals i socials

El contractista està obligat a l'acompliment de les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social, i de seguretat i higiene en el treball.

El 50% del personal de nova contractació per a l'execució de l'obra del present contracte, hauran d'ésser treballadors en situació d'atur i no subsidiats. Aquest requisit s'haurà de justificar davant l'INEM.

L'esmentat personal residirà en els termes municipals afectats per l'obra o en la zona d'immediata influència.

La Generalitat de Catalunya mitjançant la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball, podrà sol·licitar de l'empresa adjudicatària la informació necessària per tal d'avaluar l'aplicació i resultats del que disposa el paràgraf anterior."

L'empresa pública ADIGSA, en determinades obres, inclou una clàusula titulada "clàusules socials" que reproduïm:

"11.- Clàusules socials

11.1.- Reserva de llocs de treball per a determinades obres.

11.1.1.- En les licitacions d'aquelles obres que expressament es disposi, mitjançant la prèvia determinació d'uns llocs de reserva de treball per a l'execució del projecte, l'ofertor, si en la formulació de la proposta al sobre C així ho ha manifestat, i per tant adquirit aquest compromís, haurà de reservar aquest nombre de llocs de treball per a ser ocupats per persones incloses en col·lectius en risc d'exclusió social com perceptors de la Renda Mínima d'Inserció, aturats de llarga durada i joves en risc d'exclusió social.

11.1.2.- Aquesta clàusula, i en el supòsit d'haver-se manifestat per escrit, segons model annex II.b), que s'inclourà en el sobre C, l'al·ludit compromís d'adhesió, es configura com a condició de compliment del contracte ja adjudicat i en cap cas actuarà com a clàusula o condició exclouent d'accés a la participació en la licitació, no obstant, tindran preferència per a l'adjudicació dels contractes les ofertes presentades per aquelles empreses que hagin manifestat, en la seva proposta, el compromís de la reserva de llocs de treball en les obres que als efectes es determini, i que es relacionen en annex a la documentació que serveix de base a la licitació, sempre que l'oferta sigui considerada prèviament adequada, d'acord amb l'establert al Plec de Bases.

11.1.3.- En tot cas, i sempre que en el sobre C s'hagi formulat la voluntat de vincular-se a la reserva de llocs de treball, serà causa de revocació de l'adjudicació si l'adjudicatari, en la fase prèvia a l'execució de l'obra no la respecta o no efectua la reserva de llocs de treball que als efectes es conformi o pacti entre Adigsa i el contractista, en la forma que s'esmenta a l'annex II (que s'acompanyarà al sobre A, en un únic exemplar signat per l'empresa licitadora, en tots els seus fulls, amb el segell de l'empresa) que regula la clàusula social, i per a aquelles obres que incorporin reserva de llocs de treball.

11.1.4.- La regulació d'aquesta clàusula social figura en l'annex II al present Plec de Bases, el licitador que desitgi adherir-s'hi, acompanyarà aquest annex signat en el sobre A, i en el sobre C l'annex II.b i exclusivament per aquelles obres que el licitador desitgi presentar oferta i alhora adherir-se a la reserva de llocs de treball. Aquell annex II caldrà vagi acompanyat amb el compromís d'adhesió mitjançant la declaració responsable esmentada anteriorment, annex II.b, però aquesta com s'ha dit, s'adjuntarà i acompanyarà en el sobre C. La signatura de l'annex de regulació de clàusules socials i la declaració responsable són vinculants per al licitador i ambdues caldrà portin el segell de l'empresa i la firma de la persona que actua en representació d'aquella, i la qualitat o condició en que actua."

Al marge de les experiències concretes que s'han esmentat, del conjunt de valoracions expressades en aquest informe es dedueix clarament que l'articulació de les clàusules socials (en la significació que s'ha donat en aquest escrit) és perfectament viable considerada com a condició d'execució contractual i absolutament respectuosa amb l'estat actual de la regulació jurídica comunitària i estatal de la contractació pública, que té caràcter bàsic per a totes les administracions públiques a l'Estat espanyol.

En conseqüència, i d'acord amb les consideracions anteriors, aquesta Comissió Permanent formula les següents :

CONCLUSIONS

Es reiteren les argumentacions i conclusions de la Recomanació 1/2001, de 5 d'abril, d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa, que es consideren ratificades per la recent Comunicació de la Comissió Europea amb data 15 de setembre del 2001, sobre la possibilitat d'integrar aspectes socials en els contractes públics, en el sentit que es considera convenient segons les regulacions normatives actuals que les clàusules socials siguin considerades condicions d'execució contractual i articulades per cada òrgan de contractació en les licitacions que així es decideixi.

Barcelona, 23 de novembre de 2001